

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

FM2016/96
Mimi Karlsen
23. maj 2016

Hvordan kan vi politisk styrke og forbedre rammerne for psykisk syge, der undviger hjælp eller har dårlig sygdomsforståelse ved at forbedre kontakten mellem de psykisk syge, sundhedsvæsenet og kommunerne?

(Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Inuit Ataqatigiit ønsker at takke medlem af Inatsisartut Agathe Fontain for gennem fremsættelsen af dette forslag at foranledige en debat om, hvorledes vi kan forbedre kontakten mellem sundhedsvæsenet og kommunerne omkring dem af vore psykisk syge, som undviger at modtage hjælp.

Vi lægger i Inuit Ataqatigiit stærk vægt på, at alle vore medborgere har deres rettigheder og at de skal være i stand til at råde og bestemme over deres eget liv. På den anden side ved vi også, at vi blandt os også har medborgere, som ind imellem har behov for specielle hensyn og behandling, og som har begrænsede muligheder for at kunne klare sig selv: I sådanne sager kan vi i visse tilfælde være nødsagede til midlertidigt at fratage disse mennesker eget ansvar med det formål, at de ikke skader sig selv eller andre.

I sådanne tilfælde må vi som det væsentligste sætte hensynet til den psykisk syge højest. Vi har i vort samfund også psykisk handicappede borgere, som har behov for hjælp. Det være sig assistance fra sundhedsvæsenet, støttepersoner og/eller andre.

Den psykisk syge har behov for hjælp af en støtteperson ansat af kommunen, en person fra sundhedsvæsenet til varetagelse af tildeling af den nødvendige medicin og fra sin familie, hvis dette er muligt. Det vigtigste i disse sammenhænge er dog, at vi ikke må glemme, at vedkommende individ altid skal være i fokus.

Det er vigtigt at der er fælles forståelse i behandlingskredsen omkring den psykisk syge. Det er nødvendigt at være i stand til at have en klar forestilling om vedkommendes hverdag og grundigt at kende de nødvendige krav hos alle involverede.

Det må sikres af behandlingskredsen, at den psykisk syge kan leve et liv under trygge former på en måde der er veltilrettelagt og hvor det er let at indordne sig.

Behandlingspersonalet og de kommunale støttepersoner må, hvis de ikke er professionelt uddannede være i besiddelse af et kendskab til det pågældende sygdomsbillede hos den enkelte. Naalakkersuisut anfører i deres svarnotat, at man for at løfte denne indsats har startet en uddannelse som støtteperson i regi af Peqqissaanermut Ilinniarfik specielt tilrettet de kommunale støttepersoner til psykisk syge - et initiativ, som vi påskønner. De personer, som ikke har mulighed for at forlade deres hjemby for at kunne uddanne sig, må vi med jævne mellemrum holde ajour gennem afholdelse af kurser for i deres lokalområde. Det er vigtigt at dette bliver realiseret. Situationen kan være den, at mange af disse støttepersoner i forvejen er uden arbejde og herigennem kan få adgang til et arbejdsliv. Hvis vi skal kunne virke og arbejde for vore psykisk syge må vi derfor til stadighed dygtiggøre den del af personalet, der ikke er i besiddelse af en egentlig uddannelse.

En stor del af de psykisk syge har til stadighed behov for et incitament til at kunne have en fritidsbeskæftigelse, og de har et behov for en vedvarende tilskyndelse. På samme måde føler

de psykisk syge hindringer for at kunne føre et liv som andre borgere, og således afskærer de sig selv fra at deltage i beskæftigelsesprojekter.

Det er i Inuit Ataqatigiit vores opfattelse, at man ved at gøre det muligt for de psykisk syge at åbne en vej til at kunne anvende deres tid på sundhedsfremmende vis på samme måde som andre vil gøre dem stand til at føre et sundt og overkommeligt dagligliv. Til eksempel gennem deltagelse i fritidsundervisning, gennem tilbud om udøvelse af idræt eller gennem andre initiativer og ordninger at kunne vi fylde deres tilværelse ud og dermed give dem et incitament til at komme videre i deres liv. Ved hjælp af velorganiserede aktivitetstilbud vil vedkommendes omgivelser på et tidligere tidspunkt kunne observere den pågældendes sygdoms art og omfanget heraf.

De mennesker, der arbejder med handicappede har brug for ordnede forhold at arbejde under. Dette må sikres gennem tilbud om uddannelser og/eller kursusvirksomhed.

Der er behov for, at behandlingsskredsen bliver bedre i stand til på en organiseret måde at søge efter årsagerne til de psykisk syges helbredstilstand eller deres aktuelle status i deres forløb. Gennem et tæt samarbejde bør de kunne danne sig et samlet overblik over hvorledes og på hvilket stadi de enkelte klienter befinder sig.

De må danne sig et klart overblik over, hvor disse mennesker der lider af en psykisk sygdom lever og bor og hvor de normalt tilbringer deres tid.

De må have adgang til at kunne optage hurtig kontakt til sundhedsvæsenet på stedet, til den enkelte politimyndighed og andre relevante myndigheder og personer. Ligeledes må de gennem deres årvågenhed kunne danne sig en fornemmelse af den pågældende psykisk syges aktuelle tilstand.

De må være i stand til, og være gode til at kunne søge samarbejdspartnere, som i et samarbejde kan observere tilstanden hos den psykisk syge.

Den metode der blev anvendt i Maniitsoq for nu et par år siden synes at være et godt forbillede for andre i dag. Den gik ud på at man sammen med den pågældende psykisk syge med jævne mellemrum afholdt samtaler med repræsentanter for sundhedsvæsenet, politiet og støttepersonerne samt vedkommendes familie. Ved disse samtaler blev der indgået aftaler på baggrund af den aktuelle situation og følgende om hvem, der videre skulle foretage sig de nødvendige tiltag.

Med andre ord - Inuit Ataqatigiit ønsker med dette forslag at arbejdet for psykisk syge, der undviger hjælp eller har dårlig sygdomsforståelse gennem et samarbejde mellem sundhedsvæsenet og kommunerne politisk bliver styrket på baggrund af følgende forslag til handling:

- Uddannelse af personale for de psykisk syge – og kursusvirksomhed for uuddannet personale.
- Besøgsordninger til de omtalte grupper på grundlag af forskelligartede ordninger.
- Veltilrettelagt omsorg for de psykisk syge tilrettet deres forskellige geografiske placering.
- Jævnlig møder med deltagelse af de psykisk syge og deres støttepersoner og andre relevante instanser.

Naalakkarsuisut skal deltage på forskellige niveauer, primært gennem tilrettelæggelse af jævnlige kursusafholdelser samt tildeling af redskaber til arbejdet. Kvaliteten af bosteder og hjem for de pågældende skal sikres, ligesom der skal etableres mødesteder for de psykisk handicappede.

Afslutningsvis ønsker vi at sige, at vi fra Inuit Ataqatigiit ser frem til debatten på grundlag af det fremlagte forslag til forespørgselsdebat.

